

Cuprins

ABREVIERI.....	5
CAPITOLUL VII. UNITATEA DE INFRAȚIUNE.....	9
§1. Considerații generale.....	9
§2. Infraționea simplă.....	10
§3. Unitatea naturală colectivă.....	11
3.1. Aspecte generale.....	11
3.2. Unitatea de acțiune.....	12
3.3. Omogenitatea juridică.....	15
3.4. Unitatea subiectului pasiv.....	17
3.4.1. Jurisprudența și doctrina sub imperiul Codului penal din 1969.....	17
3.4.2. Soluția Codului penal actual – unitatea de subiect pasiv.....	22
3.4.3. Decizia Curții Constituționale. Efecte.....	24
3.5. Forme de vinovăție. Tratament sancționator.....	27
§4. Infraționea continuă.....	28
4.1. Definiție.....	28
4.2. Condițiile de existență a infraționii continue.....	28
4.2.1. Existența unui act de executare care se prelungește în timp.....	29
4.2.2. Unitatea elementului subiectiv.....	36
4.3. Clasificarea infraționilor continue: infraționi continue permanente și infraționi continue succesive.....	37
4.4. Consumarea și epuizarea infraționii continue. Sancționarea infraționii continue.....	38
§5. Infraționea continuată.....	39
5.1. Definiție și natură juridică.....	39
5.2. Condițiile de existență a infraționii continuate.....	41
5.2.1. Pluralitate de acțiuni sau inacțiuni săvârșite la diferite intervale de timp.....	42
5.2.2. Omogenitatea juridică a acțiunilor sau inacțiunilor.....	44
5.2.3. Unitatea de subiect activ.....	47
5.2.4. Unitatea de subiect pasiv în cazul infraționilor contra persoanei.....	49
5.2.5. Unitatea de rezoluție infrațională.....	51
5.3. Infraționi care nu pot fi comise în formă continuată.....	55
5.3.1. Infraționile săvârșite din culpă.....	55
5.3.2. Infraționile cu rezultat indivizibil (definitiv).....	57
5.3.3. Infraționile de obicei.....	58
5.4. Tratamentul sancționator al infraționii continuate.....	59
§6. Infraționea complexă.....	61
6.1. Noțiuni.....	61
6.2. Structură și formă de vinovăție.....	62

6.3. Condițiile de existență a infracțiunii complexe	63
6.3.1. Caracterul necesar al absorbției	63
6.3.2. Caracterul determinat sau determinabil al infracțiunii absorbite.....	64
6.3.3. Diferența de pericol social între cele două fapte	66
6.4. Formele infracțiunii complexe.....	66
6.5. Sancționarea infracțiunii complexe	71
§7. Infracțiunea de obicei.....	74
7.1. Definiția și condițiile de existență ale infracțiunii de obicei.....	74
7.1.1. Pluralitate de acte omogene comise în timp.....	75
7.1.2. Irelevanța penală individuală a actelor comise	76
7.1.3. Unitatea manifestării de voință.....	77
7.1.4. Unitatea subiectului.....	78
7.2. Consumarea și epuizarea infracțiunii de obicei.....	79
7.3. Sancționarea infracțiunii de obicei	80
7.4. Infracțiunile de simplă repetare	81
§8. Infracțiunea progresivă	82
CAPITOLUL VIII. PLURALITATEA DE INFRACTIUNI	86
<i>Secțiunea I. Definiția și formele pluralității de infracțiuni.....</i>	86
<i>Secțiunea a II-a. Concursul de infracțiuni</i>	88
§1. Definiția și condițiile de existență ale concursului de infracțiuni	88
1.1. Comiterea a două sau mai multor infracțiuni	88
1.2. Săvârșirea infracțiunilor de către aceeași persoană.....	89
1.3. Comiterea infracțiunilor înainte de a fi intervenit o hotărâre definitivă de condamnare pentru vreuna dintre ele	90
1.4. Cel puțin două dintre infracțiuni să poată atrage aplicarea unei pedepse	94
§2. Formele concursului de infracțiuni. Concursul formal (ideal) și concursul real.....	96
2.1. Unitatea de acțiune – criteriu de delimitare între concursul real și concursul formal (ideal)	97
2.2. Concursul formal (ideal)	102
2.3. Concursul real.....	108
2.3.1. Concursul real simplu	108
2.3.2. Concursul real caracterizat	110
§3. Sancționarea concursului de infracțiuni.....	115
3.1. Sisteme de sancționare a concursului de infracțiuni	115
3.1.1. Sistemul cumulului aritmetic.....	115
3.1.2. Sistemul absorbției	117
3.1.3. Sistemul cumulului juridic.....	119
3.2. Aplicarea pedepsei principale în caz de concurs de infracțiuni în dreptul penal român.....	119

3.2.1. Stabilirea pedepselor pentru faptele concurente	120
3.2.2. Determinarea pedepsei rezultante.....	121
3.2.3. Aplicarea pedepsei detențiunii pe viață în locul pedepsei închisorii.....	130
3.2.4. Aplicarea pedepsei principale în caz de judecare separată a infracțiunilor concurente	132
3.2.5. Recalcularea pedepsei în cazul concursului de infracțiuni	136
3.3. Aplicarea pedepselor complementare, accesorii și a măsurilor de siguranță în caz de concurs de infracțiuni	138
3.3.1. Aplicarea pedepselor complementare și accesorii.....	138
3.3.2. Aplicarea măsurilor de siguranță.....	141
<i>Secțiunea a III-a. Recidiva.....</i>	142
§1. Definiția, structura și formele recidivei.....	142
§2. Recidiva postcondamnatore	145
2.1. Definiție	145
2.2. Condițiile de existență a recidivei postcondamnatorei	145
2.2.1. Condițiile primului termen	145
2.2.2. Condițiile celui de-al doilea termen.....	151
2.3. Sancționarea recidivei postcondamnatorei.....	154
2.3.1. Determinarea pedepsei rezultante atunci când termenul al doilea este format dintr-o singură infracțiune	156
2.3.2. Determinarea pedepsei rezultante atunci când termenul al doilea este format dintr-un concurs de infracțiuni	159
§3. Recidiva postexecutorie	164
3.1. Definiție	164
3.2. Condițiile de existență a recidivei postexecutorii	164
3.2.1. Condițiile primului termen	164
3.2.2. Condițiile celui de-al doilea termen.....	167
3.3. Sancționarea recidivei postexecutorii	171
§4. Descoperirea ulterioară a stării de recidivă	177
§5. Recalcularea pedepsei pentru recidivă în cazul detențiunii pe viață.....	179
<i>Secțiunea a IV-a. Pluralitatea intermediară.....</i>	179
§1. Definiția, structura și condițiile de existență ale pluralității intermediare	179
§2. Sancționarea pluralității intermediare	181
CAPITOLUL IX. AUTORATUL ȘI PARTICIPAȚIA.....	188
<i>Secțiunea I. Autoratul.....</i>	188
§1. Considerații introductive	188
§2. Formele autoratului.....	194
2.1. Autoratul individual	194
2.2. Coautoratul.....	199
2.2.1. Condițiile de existență a coautoratului.....	199

2.2.2. Limitele domeniului de incidență al coautoratului.....	208
2.3. Autoratul colectiv	211
2.3.1. Pluralitatea naturală	211
2.3.2. Pluralitatea constituită	214
2.4. Autoratul concomitent	216
<i>Secțiunea a II-a. Participația</i>	217
§1. Aspecte generale	217
1.1. Definiția participației	217
1.2. Fundamentul incriminării participației.....	218
1.3. Caracterul accesoriu al participației	219
1.4. Condițiile generale de existență a participației.....	220
1.4.1. Comiterea de către autor a unei fapte prevăzute de legea penală și nejustificate	221
1.4.2. Participarea ocazională a uneia sau mai multor persoane cu acte care excedează sferei acțiunii tipice.....	221
1.4.3. Existența unei legături subiective între autor și participanți	223
1.5. Formele participației. Clasificări	223
§2. Instigarea	225
2.1. Definiție și sferă de aplicare	225
2.2. Condițiile instigării	226
2.2.1. Să existe o activitate de determinare la comiterea unei fapte prevăzute de legea penală.....	226
2.2.2. Activitatea de determinare să fie realizată cu intenție	231
2.2.3. Săvârșirea faptei tipice de către autor	232
2.3. Forme ale instigării	234
§3. Complicitatea.....	235
3.1. Definiție și sferă de aplicare	235
3.2. Condițiile complicității.....	236
3.2.1. Să existe o activitate de înlesnire sau ajutor la comiterea, de către o altă persoană, a unei fapte prevăzute de legea penală	236
3.2.2. Activitatea complicelui să fie intenționată	240
3.2.3. Săvârșirea faptei tipice de către autor	242
3.3. Formele complicității.....	242
3.3.1. Complicitate materială și complicitate intelectuală	243
3.3.2. Complicitate anterioară și complicitate concomitentă	249
3.3.3. Complicitate prin acțiune și complicitate prin inacțiune.....	250
3.3.4. Complicitate nemijlocită (directă) și complicitate mijlocită (indirectă)	252
§4. Participația improprie.....	253
4.1. Aspecte generale	253
4.2. Modalitățile participației improprii	254
4.2.1. Modalitatea intenție și culpă.....	254

4.2.2. Modalitatea intenție și lipsă de vinovăție	257
<i>Secțiunea a III-a. Sancționarea autoratului și a participației</i>	260
§1. Aspecte generale	260
§2. Sancționarea participației proprii.....	262
§3. Influența circumstanțelor reale și personale în sancționarea autorului și a participanților	265
§4. Sancționarea participației improprie.....	271
§5. Împiedicarea de către un participant a consumării infracțiunii	272
5.1. Aspecte generale	272
5.2. Condițiile reținerii cauzei de nepedepsire	273
5.3. Efectele împiedicării consumării infracțiunii	276
CAPITOLUL X. PEDEPSELE APLICABILE PERSOANEI FIZICE	278
<i>Secțiunea I. Aspecte generale</i>	278
§1. Considerații generale. Sancțiunile de drept penal	278
§2. Pedepsa. Definiție.....	280
§3. Funcțiile pedepsei.....	281
3.1. Funcția retributivă	282
3.2. Funcția de intimidare.....	282
3.3. Funcția de reeducare.....	283
§4. Caracterele pedepsei.....	284
4.1. Caracterul legal al pedepsei.....	284
4.2. Caracterul personal al pedepsei	285
4.3. Caracterul adaptabil al pedepsei	285
4.4. Caracterul egal al pedepsei	285
4.5. Caracterul uman al pedepsei	286
§5. Clasificarea pedepselor	287
5.1. Pedepse principale, complementare și accesorii	287
5.2. Pedepse determinate și nedeterminate.....	288
5.3. Pedepse unice și alternative. Pedepse cumulative	290
<i>Secțiunea a II-a. Pedepsele principale</i>	291
§1. Preliminarii	291
§2. Detențiunea pe viață	291
2.1. Definiție. Regim	291
2.2. Neaplicarea detențiunii pe viață	293
2.3. Înlocuirea detențiunii pe viață.....	294
2.4. Pedepsa în caz de comutare sau înlocuire a detențiunii pe viață	296
§3. Închisoarea	297
3.1. Definiție. Limite	297
3.2. Regimul de executare	299
§4. Amenda	299
4.1. Definiție. Mod de determinare.....	299

4.2. Numărul zilelor-amendă. Limite generale. Limite speciale. Stabilire în concret.....	300
4.3. Suma corespunzătoare unei zile-amendă	302
4.4. Posibilitatea majorării limitelor speciale în cazul urmăririi obținerii unui folos patrimonial	306
4.5. Amenda care însoțește pedeapsa închisorii.....	307
4.5.1. Preliminarii. Istoric.....	307
4.5.2. Rațiunea reglementării. Sfera infracțiunilor	308
4.5.3. Stabilirea amenzii.....	309
4.6. Executarea pedepsei amenzii	311
4.7. Înlocuirea pedepsei amenzii cu pedeapsa închisorii	312
4.7.1. Rațiunea reglementării actuale	312
4.7.2. Condițiile pentru a opera înlocuirea.....	313
4.7.3. Cazul amenzii care însoțește pedeapsa închisorii. Cazul amenzii aplicate în condițiile unei pluralități de infracțiuni.....	316
4.8. Executarea amenzii prin prestarea unei munci neremunerate în folosul comunității.....	317
4.8.1. Rațiunea instituției	317
4.8.2. Condițiile dispunerii executării amenzii prin prestarea muncii neremunerate.....	317
4.8.3. Cazul amenzii care a însoțit pedeapsa închisorii	320
4.8.4. Încetarea obligației de a presta muncă neremunerată în folosul comunității.....	320
4.8.5. Înlocuirea zilelor-amendă neexecutate prin muncă în folosul comunității cu pedeapsa închisorii.....	320
<i>Secțiunea a III-a. Pedepsele accesorii</i>	323
§1. Preliminarii	323
§2. Condiții de dispunere	324
2.1. Pedeapsa închisorii	325
2.2. Pedeapsa detențiunii pe viață	326
2.3. Cazul pedepsei amenzii înlocuite cu închisoarea	327
§3. Durata executării pedepsei accesorii	327
§4. Executarea pedepsei accesorii	329
§5. Sancțiunea în cazul nerespectării pedepselor accesorii.....	330
<i>Secțiunea a IV-a. Pedepsele complementare</i>	330
§1. Aspecte generale	330
§2. Pedeapsa complementară a interzicerii exercitării unor drepturi.....	331
2.1. Regim de aplicare	331
2.2. Pedeapsa principală pe lângă care se aplică	332
2.3. Durata executării	333
2.4. Conținutul pedepsei	333
2.5. Individualizarea judiciară a pedepsei	351

2.6. Executarea pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi.....	352
§3. Pedepsa complementară a degradării militare	357
§4. Publicarea hotărârii de condamnare.....	359
§5. Sancțiunea în cazul nerespectării pedepselor complementare	360
<i>Secțiunea a V-a. Calculul duratei pedepselor</i>	<i>361</i>
§1. Aspecte generale	361
§2. Durata executării	361
§3. Computarea duratei măsurilor preventive privative de libertate.....	362
§4. Computarea pedepselor și măsurilor preventive executate în afara țării	364
CAPITOLUL XI. INDIVIDUALIZAREA JUDICIARĂ A PEDEPSELOR.....	367
§1. Preliminarii. Noțiune. Sistematizare.....	367
§2. Individualizarea judiciară a pedepsei. Criteriile generale de individualizare	369
2.1. Noțiune	369
2.2. Criteriile generale de individualizare.....	370
2.3. Alte criterii de individualizare.....	381
2.4. Valorificarea criteriilor de individualizare	381
§3. Circumstanțele – noțiune și clasificare.....	383
3.1. Noțiune	383
3.2. Clasificare.....	385
§4. Circumstanțele atenuante	388
4.1. Terminologie.....	388
4.2. Circumstanțele atenuante legale generale	388
4.2.1. Starea de provocare.....	388
4.2.2. Depășirea limitelor legitimei apărări	402
4.2.3. Depășirea limitelor stării de necesitate	405
4.2.4. Acoperirea integrală a prejudiciului material cauzat prin infracțiune.....	407
4.3. Circumstanțele atenuante judiciare	411
4.4. Efectele circumstanțelor atenuante	415
§5. Circumstanțele agravante	418
5.1. Aspecte generale	418
5.2. Conținutul circumstanțelor agravante legale generale.....	418
5.3. Efectele circumstanțelor agravante	439
§6. Concursul între cauzele de agravare și de atenuare a pedepsei.....	441
6.1. Precizări terminologice. Cauze. Stări. Circumstanțe. Forme	442
6.1.1. Stări și circumstanțe	442
6.1.2. Forme atenuate și forme calificate ale infracțiunilor	443
6.2. Concursul de cauze de atenuare	445
6.3. Concursul de cauze de agravare.....	446
6.4. Concursul de cauze de atenuare sau de agravare.....	447

CAPITOLUL XII. INDIVIDUALIZAREA JUDICIARĂ A EXECUTĂRII PEDEPSELOR.....	450
<i>Secțiunea I. Preliminarii. Precizări terminologice. Natură juridică. Definiție</i>	450
§1. Preliminarii	450
§2. Terminologie.....	452
§3. Natură juridică.....	454
§4. Definiție	458
<i>Secțiunea a II-a. Renunțarea la aplicarea pedepsei</i>	459
§1. Definiție	459
§2. Condiții	460
2.1. Condițiile cu privire la infracțiune	461
2.2. Condițiile cu privire la infractor	467
§3. Avertismentul	477
§4. Efectele renunțării la aplicarea pedepsei.....	478
§5. Anularea renunțării la aplicarea pedepsei	481
5.1. Condiții pentru dispunerea anulării.....	481
5.2. Efectele anulării renunțării la aplicarea pedepsei	485
<i>Secțiunea a III-a. Amânarea aplicării pedepsei</i>	487
§1. Definiție	487
§2. Condiții	488
2.1. Condițiile cu privire la infracțiune	488
2.2. Condițiile cu privire la infractor	490
§3. Regimul amânării aplicării pedepsei	497
3.1. Termenul de supraveghere	497
3.2. Măsurile de supraveghere.....	498
3.3. Obligații.....	499
3.4. Obligațiile civile.....	505
§4. Efectele amânării aplicării pedepsei.....	506
4.1. Efectele imediate ale dispunerii amânării aplicării pedepsei.....	507
4.2. Efectele definitive ale amânării aplicării pedepsei.....	508
§5. Revocarea amânării	513
5.1. Revocarea obligatorie.....	513
5.2. Revocarea facultativă	523
5.3. Efectele revocării	524
§6. Anularea amânării aplicării pedepsei	526
6.1. Preliminarii	526
6.2. Condiții pentru dispunerea anulării.....	527
6.3. Efectele anulării	530
<i>Secțiunea a IV-a. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere</i>	535
§1. Definiție	535
§2. Condiții	535
2.1. Condițiile cu privire la infracțiune	536
2.2. Condițiile cu privire la infractor	539

§3. Regimul suspendării executării pedepsei sub supraveghere	546
3.1. Termenul de supraveghere	546
3.2. Măsurile de supraveghere	547
3.3. Obligații	548
3.4. Obligații civile	550
§4. Efectele suspendării executării pedepsei sub supraveghere	550
4.1. Efectele imediate ale suspendării executării pedepsei sub supraveghere	550
4.2. Efectele definitive ale suspendării executării pedepsei sub supraveghere	553
§5. Revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere	557
5.1. Revocarea obligatorie	557
5.2. Revocarea facultativă	561
5.3. Efectele revocării	562
§6. Anularea suspendării executării pedepsei sub supraveghere	566
6.1. Preliminarii	566
6.2. Condiții	567
6.3. Efectele anulării	570
<i>Secțiunea a V-a. Liberarea condiționată</i>	576
§1. Definiție. Natură juridică	576
1.1. Definiție	576
1.2. Natură juridică	576
§2. Condițiile pentru acordarea liberării condiționate	578
2.1. Liberarea condiționată din executarea pedepsei detențiunii pe viață	578
2.2. Liberarea condiționată din executarea pedepsei închisorii	581
2.3. Liberarea condiționată în cazul condamnaților de peste 60 de ani	584
2.4. Procedura acordării liberării condiționate	585
2.5. Examinarea condițiilor de oportunitate pentru acordarea liberării condiționate	586
§3. Regim	587
3.1. Termenul de supraveghere	587
3.2. Măsurile de supraveghere	588
3.3. Obligații	589
3.4. Supravegherea condamnatului	590
3.5. Modificarea sau încetarea obligațiilor	590
§4. Efectele liberării condiționate	591
4.1. Efecte imediate	591
4.2. Efecte definitive	591
§5. Revocarea liberării condiționate	595
§6. Anularea liberării condiționate	601
6.1. Condițiile anulării	601
6.2. Efectele anulării	604